

Szente Imre

Jajku

(Haiku - sorok a Létről)

Iszonyú csapda: / aki beleesik, az / nem jut ki élve.
 Méz-szagú enyvbe / beleragadt legyecske / meglepetése.
 Másznak a lábak, / neki-nekivágnak a / lét-kulimásznak.
 Torkunkat marja / édességes életünk / keserű alja.

Halál-eufemizmusok

A jámbor ősök / mennyi kegyes szólamot / tudtak a holtra:
 Magához vette / e siralom völgyéből / őtet az Isten;
 Elköltözött az / Ábrahámnak kebelébe, / jó helyen van már;
 Árnýékvilágbul / jobb létre szenderültnek / nincs semmi híja..

Ám több az olyan / népi mondás, amelynek / nyersebb a hangja,
 s nem nagyon illik / családtagra mondani, / csak idegenre.
 Édesapjára / ki mondja, hogy „megrúgta / Szent Mihály lova”?
 s hogy öreganyja / nem eszik több kenyeret, / bár bizony úgy van.
 Rideg az is, hogy / „leszaladt a csillaga”, / bármily költői;
 s nem melegebb, hogy / „elkoppant a gyertyája”, / csak jó hasonlat.
 Még vastagabb ha, / testére célozgatunk / a hótt embernek.
 Bár van kivétel: / hogy lehunyta a szemét, / nem tiszteletlen,
 csak nem egészen / igaz, mert legtöbbször más / zárja le néki,
 s más köti fel, ha / leesett az álla, hogy / úgy ne maradjon.
 (Meglepetéstől / is lehet különben az / áll leesése.)

Mit szóljunk ahhoz, / hogy otthagya a fogát, / fűbe harapva?
 valamint azt, hogy / „csontjára hült a bőre”. / Mely realizmus!
 Világosabb már – / „négy deszka közé tették” – / nem is lehetne.
 En- halottjára / „deszkát árul Földváron” / senki se mondja.
 Átkozódásként: / „Szíjon meg a sárga föld!” – / annyi: „dögölj meg!”
 „Sírján a fű is /alig nőtt ki” – annyi, hogy / nem régen hunyt el.
 „Fűbe harapott” – / gondolom, hogy „vadnyugat” / kölcsöne nálunk.
 Hozza a szótár / mindamellett mint magyart, / s „porba harapott”
 változatát is. / „Letette a gondját” – ez / jámborabb annál.
 Népi humorral: / „Lemondott a házhelyről” / s ehhez hasonlók.
 Az ibolyáról, / mit alulról szagol a / holt, ki ne tudna?
 Városi ízű, / hogy „beadja az ipart”, / máskor: „a kulcsot”.
 Ez is közismert: / „letette a kanalat”; / leveसेvésnek
 hogyha „a kiskést” / - mint egy más szólás mondja – / végleg „elejti”
 Durva, de annál / kifejezőbb a halál / természetére:
 e szó: „kifingott”. / „Kifingott a kéményen” – / s még szaftosabban
 így, hogy „a Krisztus / kéményén” – „kifüstölgött” / – kissé enyhítve.
 Merthogy a lélek – / Arany János tudta ezt / – többnyire szánkon
 át keres utat; / ám ha néha megszorul, / kimegy, ahol tud.

*Tótágast áll fején; ég felé a lába,
 Megakadt valahogy a nyeregkápába;
 Lelke pedig, amint mennybe iparkodott,
 Feljebb-feljebb mászva, kiment, ahol tudott.*

Katonaemlék - / „kikérte a levelét” – / sejlik föl ebben
 s változatában: / „megkapta az obsitot” – / „kitelt az éve”

Fűbe haraptam; / ínyemen a zöld halál / keserősége.
 Ez sem utolsó: / „földobtam a talpamat”, / (hátamra estem).
 Éhes féregnek / „otthagytam a fogamat” / rágnivalónak.
 Levest szürcsölve / „eldobtam a kanalat”. / Ebből elég volt.
 Deszkát árulok. / Hanem vevőm nem akad, / álmos a vásár.